

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра економіки та підприємництва

Леньков Євген Євгенович

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ
ПІДПРИЄМСТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття

ступеня вищої освіти магістр

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньо-професійною програмою «Економіка та управління підприємством»

Науковий керівник:

канд. екон. наук, доцент Міцкевич Н.В.

Рецензент:

канд. екон. наук, професор Норд Г.Л.

Миколаїв 2020

Магістерська робота є рукопис.

Роботу виконано на кафедрі економіки та підприємництва Чорноморського національного університету імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України.

Керівник роботи:

Кандидат економічних наук, доцент

Міцкевич Неоніла Василівна

Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Рецензент:

Кандидат економічних наук, професор

Норд Ганна Леонідівна

Чорноморський національний університет імені
Петра Могили

Захист відбудеться 24 лютого 2020 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні екзаменаційної комісії у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, аудиторія 10-306.

З магістерською роботою можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили (54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10).

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Основним фактором сталого розвитку економіки є формування і активізація інвестиційної стратегії на всіх рівнях управління, інвестиції та інновації сприяють зростанню виробничого потенціалу країни, підвищення якості життя населення. В сучасних умовах зростаючої конкуренції на світовому і національному ринку особливу роль відіграє інвестиційна стратегія в промисловому виробництві. Це пов'язано з тим, що інновації є вирішальним фактором у створенні національної конкурентоспроможності, а інноваційний процес є важливою частиною економічного розвитку.

Щоб забезпечити стабільну позицію на ринку, підприємству необхідно освоїти виробництво нових видів продукції та послуг, модернізувати матеріально-технічну базу, реконструювати виробничі потужності та вимагати від підприємства певного обсягу капіталовкладень. Впровадження інноваційних ідей у виробництво значно підвищує ефективність діяльності шляхом отримання конкурентних переваг, пов'язаних зі зростанням попиту на інноваційні продукти. Інноваційний компонент відображає здатність суб'єктів підприємництва використовувати нові знання і досвід, створювати середовище, яке сприятиме появі нових ідей і впроваджувати їх у виробництво, таким чином, питання управління інвестиційною стратегією в бізнес є актуальним.

У різні періоди даній проблемі присвятили свої праці такі вчені: О. Амоша, Ю. Бажал, В. Геєць, О.Котикова, О.Кузьменко, О. Микитюк, Н.Міцкевич, І.Семенчук, М. Якубовський та ін.

Проте, малодослідженими залишаються питання управління інвестиційною стратегією промислових підприємств. У зв'язку з цим узагальнення теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо управління інвестиційною стратегією промислових підприємств зумовило вибір теми магістерської роботи, її мету і задачі дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретико-методологічних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення інвестиційної стратегії підприємства.

Для досягнення мети поставлено розв'язання таких основних завдань:

- узагальнити теоретико-методологічні засади інвестиційної стратегії підприємства;
- визначити нормативно-правове забезпечення щодо інвестиційних процесів вітчизняного законодавства;
- проаналізувати інвестиційну стратегію підприємств сільськогосподарської галузі;
- удосконалити механізм управління інвестиційної стратегії підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління інвестиційною стратегією підприємства.

Предметом дослідження магістерської роботи виступають теоретико-методологічні засади та практичні рекомендації щодо інвестиційної стратегії підприємств.

Методи дослідження. Методологічну і теоретичну основу магістерської роботи склали положення розвитку регіональної економіки, економічної теорії, наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених у галузі управління інвестиційною стратегією підприємства. У процесі дослідження використані методи спостереження та узагальнення - для дослідження сучасних підходів до управління інвестиційною стратегією підприємства, формування концептуальних засад і розробки механізму управління інвестиційною стратегією підприємства. Для дослідження передумов розвитку інвестиційної стратегії підприємства використані такі методи: економічно-статистичний, аналітичних порівнянь (горизонтальний аналіз – для аналізу динаміки інвестиційної стратегії; вертикальний аналіз – для аналізу динаміки фінансової звітності); абстрактно-логічний, монографічний, аналізу та синтезу (для теоретичного узагальнення, визначення сутності інвестиційного розвитку, особливостей оцінки); теоретичний

(розробка рекомендацій щодо обґрунтування механізму вдосконалення управління інвестиційною стратегією підприємства).

Інформаційну базу дослідження становлять Закони України, постанови Кабінету міністрів України, методологічні, нормативні документи, матеріали статей, монографії зарубіжних та українських вчених, фінансова звітність підприємства ТОВ СП «НІБУЛОН».

Наукова новизна одержаних результатів полягає у наступному:

удосконалено:

- визначення економічного поняття «інвестиційна стратегія підприємства» шляхом узагальнення та окреслення особливостей, що дозволяє досягти основного результату з виробництва продукції високої якості, підвищення конкурентоспроможності підприємства та ефективного використання ресурсів;
- механізм формування інвестиційної стратегії діяльністю підприємства.

дістали подальшого розвитку:

- обґрунтування особливості інвестиційних проектів підприємств сільськогосподарської галузі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці пропозицій щодо удосконалення інвестиційної стратегії підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та висновки магістерської роботи доповідалися на науково-практичних конференціях, а саме: XXI Всеукраїнській науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти».

Публікації. За результатами дослідження опубліковано 1 наукова праця. Загальний обсяг публікацій становить 0,1 д.а

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел із 72 найменувань. Робота містить 18 рисунків, 16 таблиці, 2 додатки. Загальний обсяг роботи складає 101 сторінку комп'ютерного тексту.

У вступі ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У вступі розкриваються сутність наукової проблеми, обґрунтовано необхідність проведення дослідження, його актуальність. Сформульовано мету і задачі дослідження, визначено методичну та інформаційну базу, практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади інвестиційної стратегії підприємства» викладено теоретичні аспекти інвестиційної стратегії підприємства, законодавча база інвестиційної діяльності підприємств та сутність інвестиційної стратегії підприємства.

Стратегічне інвестиційне управління можна вважати одним з найважливіших чинників для ефективного функціонування підприємства у складних ринкових умовах. Сутність теоретичного аспекту потребує досліджень, а кожна модель управління підприємством базується на відповідних концепціях. Концепція управління – це система ідей, принципів, уявлень, що зумовлюють мету функціонування організації, механізм взаємодії суб'єкта та об'єкта управління, характер взаємодії між окремими ланками його внутрішньої структури, а також необхідний ступінь урахування впливу зовнішнього середовища на розвиток підприємства.

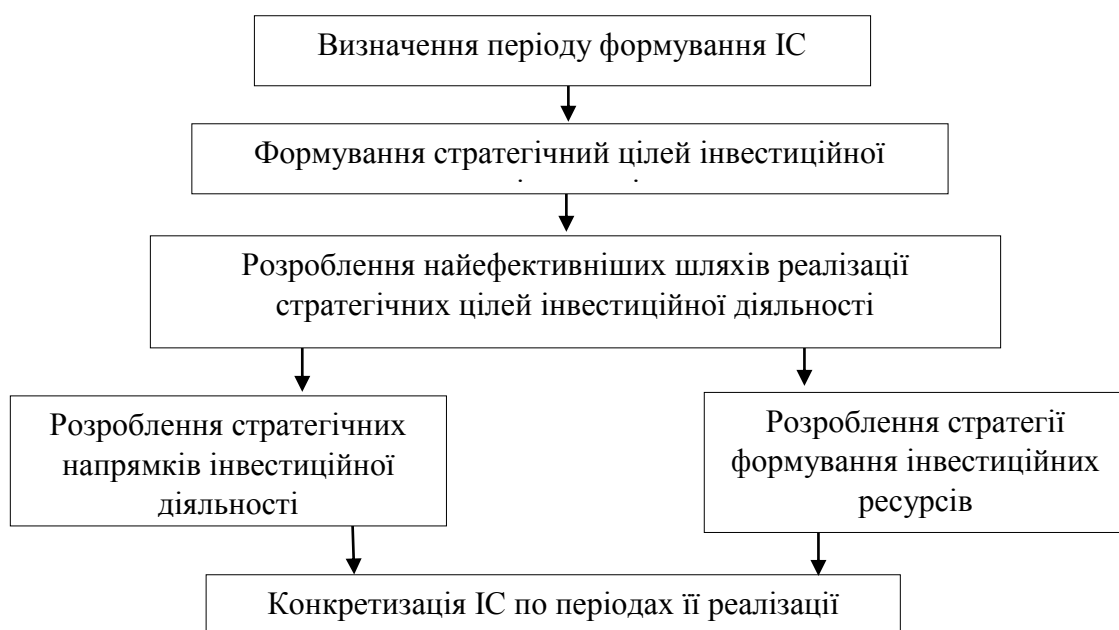

Рис. 1. Основні етапи формування інвестиційної стратегії підприємства.

Інвестиційна стратегія представлена як загальний план дій в області інвестиційної діяльності підприємства, визначає пріоритети його напрямку і форми, послідовність певних етапів реалізації інвестиційних цілей та характер формування інвестиційних ресурсів. Поєднання системи цілей і способів їх досягнення в інвестиційній стратегії визначає межі можливої інвестиційної діяльності підприємства та довгострокові інвестиційні рішення.

Визначено, що процес планування інвестиційної стратегії є невід'ємною частиною загальної системи стратегічного вибору компанії, основні елементи- стратегічні цілі розвитку, місія, система функціональної стратегії в контексті різних видів діяльності, а також спосіб формування та розподілу ресурсів. У той же час, інвестиційна стратегія підпорядковується іншим елементам стратегічного вибору підприємств.

Рис. 2. Процес планування інвестиційної діяльності підприємства.

Кожен етап життєвого циклу підприємства характеризується певним рівнем інвестиційної активності, напрямками та формами інвестиційної діяльності, а також особливостями формування інвестиційних ресурсів.

Інвестиційна стратегія відіграє значну роль у забезпеченні ефективного розвитку підприємства.

У другому розділі «Аналіз інвестиційної стратегії підприємств сільськогосподарської галузі» досліджено економічну характеристику підприємств сільськогосподарської галузі, здійснено аналіз та проведено комплекс оцінки ефективності інвестиційної стратегії ТОВ СП «Нібулон».

Сільське господарство є життєво необхідною галуззю виробництва, однією із галузей виробничої сфери, яка займається вирощуванням сільськогосподарських культур і розведенням тварин. Основним завданням сільського господарства є забезпечення населення продуктами харчування та постачання сировини для промисловості.

В сільському господарстві України виділяють чотири основні групи виробників сільськогосподарської продукції (рис. 3)

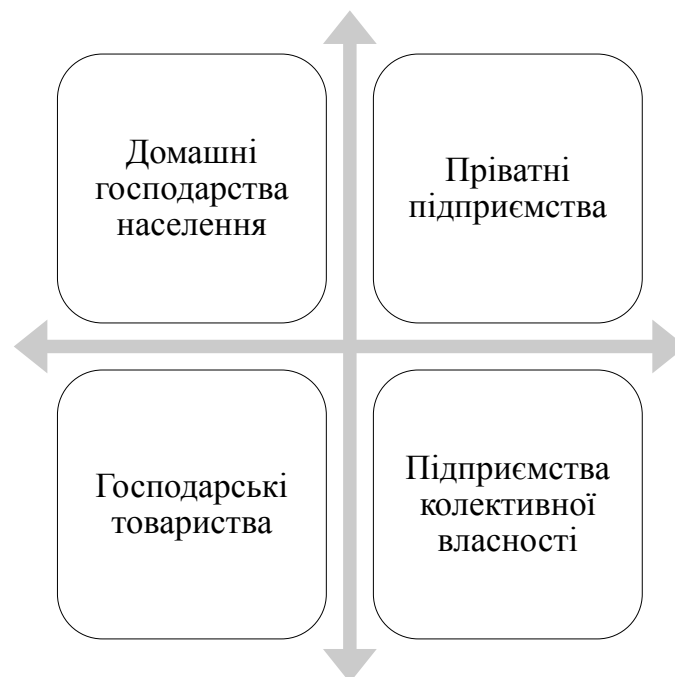

Рис 3. Групи виробників сільськогосподарської продукції

Підприємство ТОВ СП «НІБУЛОН» є одним з найбільших вітчизняних виробників і експортерів сільськогосподарської продукції.

В 2018-2019 рр. ТОВ СП «НІБУЛОН» зберігав лідируючі позиції з експорту сільськогосподарської продукції. Загальний обсяг експорту Групи НІБУЛОН в 2017/18 МР склав 4 100 000 тон сільськогосподарської продукції.

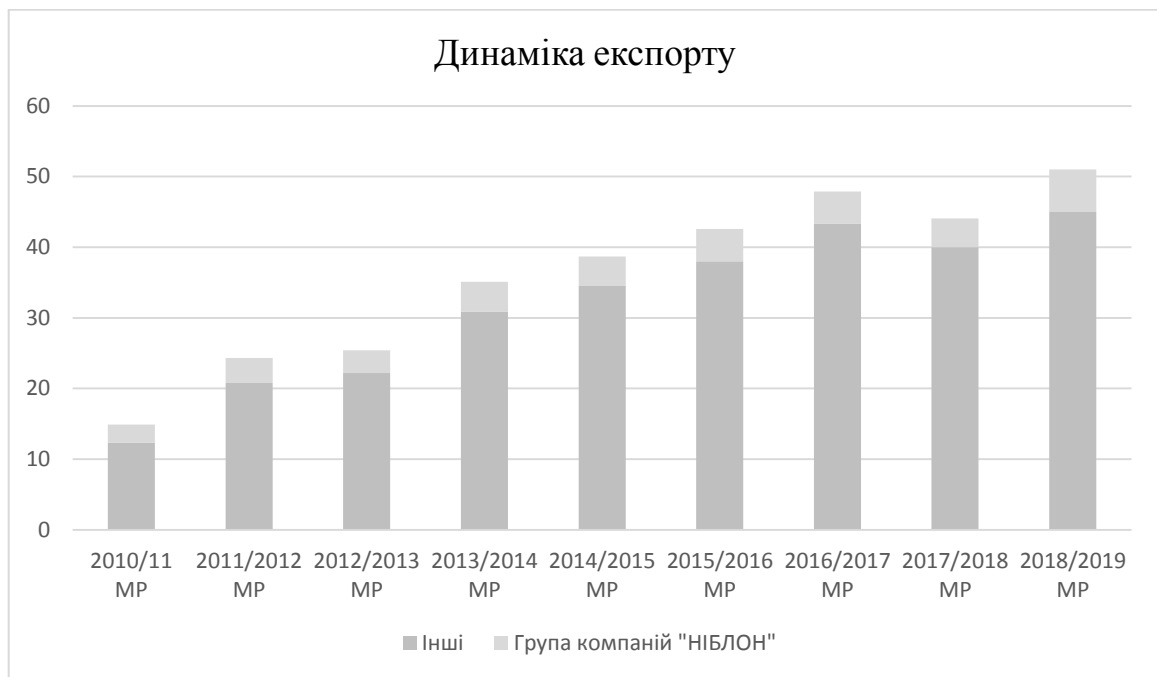

Рис. 4. Динаміка експорту групи компаній «НІБУЛОН» у розрізі загального експорту з України за маркетинговими роками, млн тонн.

Визначено, що ТОВ СП «НІБУЛОН» має тенденцію зростання інвестицій в сільськогосподарській галузі. ТОВ СП «НІБУЛОН» використовує нове інноваційне обладнання та сучасні технології аграрного сектору. Товариство дотримується принципу модернізації і наслідування основних тенденцій світового ринку, регулярно оновлює і забезпечує виробничі підрозділи сучасними високопродуктивними технічними засобами.

У ході дослідження надано економічну характеристику сільськогосподарської галузі, як однієї з провідних галузей України та охарактеризоване ТОВ СП «НІБУЛОН», що займає одну з лідируючих позицій

серед сільськогосподарських підприємств, ефективно запроваджуючи інвестиційну стратегію розвитку.

Проаналізовано інвестиційну стратегію підприємства сільськогосподарської галузі ТОВ СП «НІБУЛОН» за допомогою використання методики рейтингової оцінки. У роботі надано оцінку ефективності інноваційної стратегії, виділено основні напрямки дослідження інвестиційного процесу. Дані процеси мають цільову управлінську спрямованість. Дослідження стратегічного аналізу дозволили виділити умови інвестування та інвестиційний капітал підприємства. Оцінено місце підприємства на ринку та надано оцінку інвестиційних пріоритетів.

У ході аналізу виявлено можливі форми залучення інвестицій, що можуть бути використані для досягнення мети, а саме: надання грантів, використання коштів амортизаційного фонду та прибутку, державні інвестиції, іноземні інвестиції та венчурний капітал. ТОВ СП «НІБУЛОН» забезпечує високі темпи зростання інвестиційної діяльності сільськогосподарської галузі країни, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

У третьому розділі «Напрямки удосконалення інвестиційної стратегії підприємства» на основі досліджених особливостей інвестиційних проектів в агропромисловому комплексі удосконалено механізм формування інвестиційної стратегії підприємства.

Досягнення означених орієнтирів підвищення ефективності сільськогосподарських підприємств України потребує значних інвестицій, реалізація яких в умовах політичних та економічних проблем країни досить проблематична.

Запропоновано такі напрями удосконалення інвестиційної стратегії, як запровадження організаційних заходів на рівні підприємства, галузі, регіону, держави; розробка нових підходів і механізмів управління із запровадженням ІТ-технологій; впровадження інноваційних і ресурсозберігаючих технологій.

Розроблено алгоритм механізму формування інвестиційної стратегії підприємства

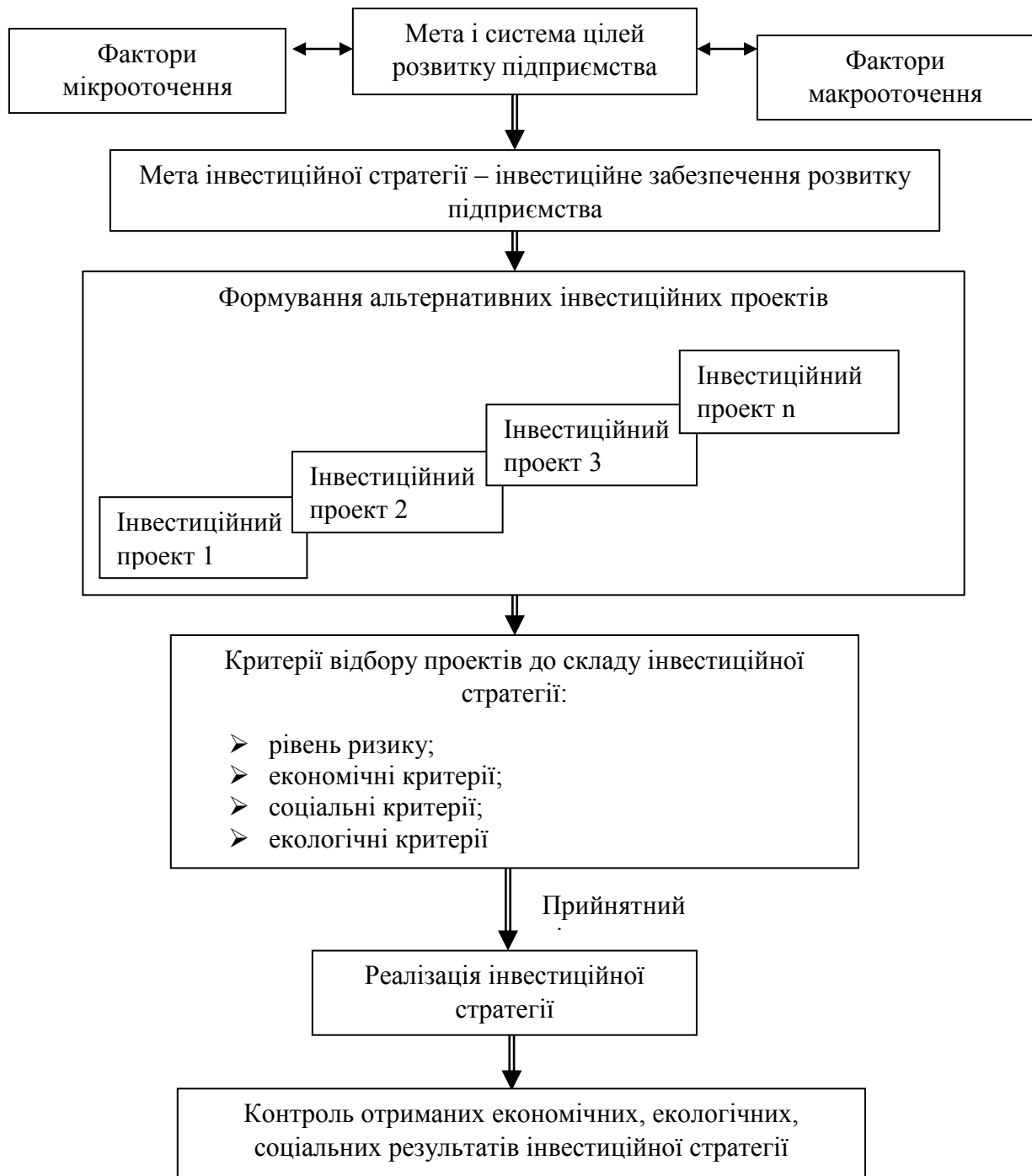

Рис. 5. Алгоритм механізму формування інвестиційної стратегії підприємства.

Розроблений алгоритм дозволить суб'єкту інвестиційної стратегії сформулювати альтернативні шляхи її реалізації та обґрунтувати певні критерії вибору підприємства з урахуванням відповідних вимог.

ВИСНОВКИ

У роботі наведено теоретичне узагальнення і вирішення завдання, яке виявляється у розвиненні теоретичних і методологічних підходів для удосконалення управління інвестиційною стратегією підприємства. Результати дослідження викладені у таких висновках:

1. Узагальнено теоретико-методологічні засади інвестиційної стратегії підприємства, визначено, що інвестиційна стратегія - це особлива система довгострокової цілі інвестиційної діяльності підприємства, обумовлена загальними цілями його розвитку та інвестиційною ідеологією, а також вибором найбільш ефективних способів їх досягнення.

Доведено, що управління інвестиційною стратегією підприємства є систематичним, цілеспрямованим процесом для реалізації ряду заходів для досягнення прибутку або соціального впливу, які потребують необхідних інвестицій, пошуку і підбору інвестиційних ресурсів для наукових цілей, що вимагає розробки принципово нових видів продукції, пристроїв і технологій.

2. Визначено нормативно-правове забезпечення щодо інвестиційних процесів вітчизняного законодавства. Першочерговими завданнями мають бути визначені інституційні засади спеціалізації та інтеграції потенціалу науково-освітнього та підприємницького секторів на національному та регіональному рівнях, а також внесення відповідних змін до існуючого законодавства.

3. Проаналізовано стан й напрямки розвитку системи управління інвестиційної стратегії ТОВ СП «НІБУЛОН» з використанням методики рейтингової оцінки підприємства. В результаті аналізу встановлено: підприємства має фінансову підтримку з банками, що надає змогу розбудовувати інфраструктуру регіону, створювати нові робочі місця, розвивати відносини з

іншими країнами. В країні є негативний фактор - це падіння престижу виробничих аграрних професій та недостатній рівень підготовки молодих спеціалістів.

4. Визначено напрямки удосконалення інвестиційної стратегії сільськогосподарських підприємств, сформовано особливості формування інвестиційних проектів в агропромисловому комплексі.

Удосконалено механізм формування інвестиційної стратегії підприємств. Алгоритм удосконалення інвестиційної стратегії підприємства дозволив визначити основні фактори впливу, які сприяють або перешкоджають розробці інвестиційної стратегії сільськогосподарських підприємств на тактичному, стратегічному рівні з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

Визначено, що основними складовими системи є: цілі, принципи, форми та функції впливу на корпоративну інвестиційну стратегію. Інвестиційна стратегія є одним з ключових чинників, що визначають успіх підприємства та забезпечують його майбутній розвиток. Процес розробки, реалізації та обґрунтування інвестиційної стратегії є важливою складовою всієї системи стратегічного управління підприємством.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Леньков Є.Є. Актуальність інвестиційного процесу підприємства /Є.Є.Леньков // Студентські наукові студії: Молодіжний науковий журнал.– Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. (здано до друку).

Матеріали наукових конференцій

Участь у XXI Всеукраїнській щорічній науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Миколаїв: 12-17 листопада 2018 р.

з друком тез:

Леньков Є.Є. Стан та перспективи розвитку нерухомості в Україні // XXI Всеукраїнська науково-практична конференція «Могилянські читання – 2018: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». – Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв: 2018 р. – Тези.

Участь у XXII Всеукраїнській щорічній науково-практичній конференції «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». Миколаїв: 11-16 листопада 2019 р.

з друком тез:

Леньков Є.Є. Стратегічне планування на підприємстві // XXII Всеукраїнська науково-практична конференція «Могилянські читання – 2019: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти». – Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв: 2019 р. – Тези.

АНОТАЦІЯ

Леньков Є. Удосконалення інвестиційної стратегії підприємства сільськогосподарської галузі . – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв , 2020.

У магістерській роботі узагальнено теоретико-методологічні засади інвестиційної стратегії підприємства. Визначено нормативно-правове забезпечення щодо інвестиційних процесів вітчизняного законодавства. Проаналізовано стан й напрямки розвитку системи управління інвестиційної стратегії ТОВ СП «НІБУЛОН» з використанням методики рейтингової оцінки підприємства.

Удосконалено механізм формування інвестиційної стратегії підприємств. Алгоритм удосконалення інвестиційної стратегії підприємства дозволив визначити основні фактори впливу, які сприяють або перешкоджають розробці інвестиційної стратегії сільськогосподарських підприємств на тактичному, стратегічному рівні з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

Ключові слова: стратегія, інвестиція, моделювання, конкурентоспроможність, формування, сільськогосподарська галузь.

SUMMARY

Lenkov E. Improvement of investment strategy of agricultural enterprise. - Manuscript.

Research on obtaining master's qualification level on the specialty 076 "Entrepreneurship, trade and stock exchange activity" - Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolayiv, 2020.

The master's thesis summarizes the theoretical and methodological principles of the enterprise's investment strategy. The legal and regulatory support for the investment processes of domestic legislation has been determined. The state and directions of

development of the investment strategy management system of NIBULON using the rating method of the enterprise are analyzed.

The mechanism of formation of the investment strategy of enterprises has been improved. The algorithm of improving the investment strategy of the enterprise made it possible to determine the main factors of influence that contribute to or hinder the development of the investment strategy of agricultural enterprises at the tactical, strategic level, taking into account the impact of the environment.

Key concepts: strategy, investment, modeling, competitiveness, formation, agriculture.